

KAUPAN LIITON MAKSUVÄLINEVALIOKUNNAN KOKOUS - Pöytäkirja

Aika	Maanantaina 20.04.2020 klo 14:00 -14:50
Paikka	Teams-kokous
Paikalla	Heikki Ala-Seppälä, Kesko Oyj, puheenjohtaja Juha Ahola, SOK Markku Pirskanen, Tokmanni Lauri Kulonen, Päivittäistavarakauppa Henrik Löfving, Lidl Suomi Aino Kuusava, Muotikaupan liitto Tuula Loikkanen, Kaupan liitto, sihteeri

Pöytäkirja

1. Kokouksen avaus ja kilpailulainsäädännön noudattaminen Kaupan liiton järjestämässä kokouksissa

Puheenjohtaja Heikki Ala-Seppälä avasi kokouksen ja kerrattiin Kaupan liiton ohjeistus kilpailulainsäädännön noudattamisesta kokouksissa.

2. Yleiskatsaus kaupan alaan korona-kriisin aikana – Kaupan liiton selvitykset (liitteenä)

Valiokunnan sihteeri esitteli Kaupan liitossa tehtyjä selvityksiä liittyen koronakriisiin. Kaupan liiton jäsenyrityksilleen tekemästä kyselystä selviää, että lähes kahdella viidesosalla kaupan yrityksistä liikevaihto on romahtanut yli puolella ja yli neljäsosalla jopa yli 70 %. Yli puolet kaupan yrityksistä on vähentänyt henkilöstönsä määrää, yleensä lomauttamalla. Hallituksen tukitoimet eivät pure kaupan ongelmiin.

Akuutti koronakriisi on vähentänyt radikaalisti myymälöissä asiointia, mikä näkyy erityisesti erikoiskauppojen myynnin romahtamisena. Digiostaminen kuitenkin kasvaa, ja viidennes kuluttajista aikoo lisätä verkko-ostoksiaan kriisin pitkittyessä. Myös vanhemmat ikäluokat ovat halukkaita kokeilemaan ja lisäämään verkko-ostamista. Pandemia on aiheuttanut jo nyt runsaasti lomautuksia ja irtisanomisia kaupan alalla, ja Kaupan liitto peräänkuuluttaakin yritysten pikaista tukemista suorilla tukimuodoilla.

KAUPAN LIITTO

3. Maksuliikenteen toiminta korona-kriisin aikana

Keskusteltiin valiokuntien jäsenten näkemyksistä ja huomioista koskien korona.

Finanssialalta saatujen tietojen mukaan väärinkäytörintamalla on ollut melko tavanomaista, ja vanhat huijaustavat ovat nousseet taas esille. Korttimaksujen tapahtumamäärät ovat tulleet alas, käteistä nostetaan aikaisempaa harvemmin ja keskinostot ovat olleet kasvussa.

Sama näkemys oli eri jäsenyrityksillä siitä, että keskiostot ovat olleet kasvussa, mutta tapahtumamäärät ovat vähentyneet. Kuitenkin keskiostos jää vielä alle 50€, joka mahdollistaa myös lähimaksunkäytön maksutilanteessa. Samoin verkkomaksaminen on kasvanut, mutta siellä .muutos aikaisempaan on ollut, että verkkomaksamisessa käytetään tällä hetkellä enemmän kortteja kuin pankin maksunappeja.

Vielä on liian aikaista sanoa miten esim. mobiilimaksaminen on kasvanut kriisin aikana tai miten maksukäyttäytyminen on muuttunut esimerkiksi eri asiakassegmenttien yhteydessä. Mobiilimaksaminen vaatii hiukan "opettelua" kuluttajilta ja välttämättä näillä volyyymeilla se ei toimi kovin nopeasti erityisesti pt-kaupassa.

Käteisen käyttö on vähentynyt kriisin aikana. Kaupat varautuivat kriisin alkuvaiheessa kasvattamalla erityisesti kassoissa olevaa vaihtorahaa mutta kuluttajien muuttaessa maksutapojaan, ei ole mitään ongelmia esiintynyt käteisen riittävydessä.

Vaatekaupassa selvästi näkee että maksutapahtumat ovat vähentyneet kun ihmiset ovat pysyneet pois hallituksen kehoituksen mukaisesti kaupoilta. Erityisesti ns. muotituotteet ja sesonkituotteet jää nyt hankkimatta, ainoastaan ns. tarpeelliset hankitaan kuten kengät ja alusvaatteet. Verkkokauppoja on nyt alalla perustettu paljon.

Huoltovarmuuskeskuksessa on tehty erilaisia skenaarioroita miten epidemian kehittyminen voisi vaikuttaa elintarvikehuoltoon ja myös maksamiseen. Erittäin keskeisellä sijalla ovat ICT-järjestelmien ja -palvelujen toiminta ja sähköön häiriötön jakelu kauppojen maksuliikenteen kannalta. (liitteenä skenaariotyön esittely)

Koronakriisillä tulenee olemaan kaksi merkittävää vaikutusta kaupan kehittymisen kannalta. Ensinnäkin ruuanverkkokaupan käyttö tulee jäämään pysyväksi. Kuluttajat ovat oppineet käyttämään verkkokauppoja ja toisaalta myös kaupat ovat kehittäneet omia verkkokauppatoimintojaan. Toiseksi käteisen käyttö maksuvälineenä tulee nopeammin vähentymään. Toki tällä hetkellä osa iäkkäistä kuluttajista, joille käteisen käyttö on ollut tavanomaisempaa, puuttuvat kauposta, mutta arvio on että käteisenkäytön väheneminen ja sitä myötä sen kallistuminen maksuvälineenä kauppoille tulee nopeutumaan.

Kaupan liitto

Eteläranta 10, PL 340

00131 Helsinki

Puh. (09) 172 850

kauppa@kauppa.fi

www.kauppa.fi

KAUPAN LIITTO

4. Lyhyesti:

a. Suomen Pankin kysely maksamisen kustannuksista

Suomen Pankki oli lähettänyt kyselyn maksamisen kustannuksista erikoiskaupoille talvella ja vastausten jättöaika sattui juuri koronakriisin keskelle (27.3). Erikoiskaupat eivät pystyneet vastaamaan tässä aikataulussa ja Suomen Pankki on luvannut lisäaikaa. Kysely on myös ollut erikoiskaupoille hyvin hankala. Yksi syy tähän on, että data korttimaksamisesta puuttuu ja sitä on hyvin hankala saada.

b. PSD2/vahva tunnistautuminen – lisäajan hakeminen täytäntöönpanoon

Eurocommerce on yhdessä muiden eurooppalaisten järjestöjen kanssa lähestynyt EBA:a esittääkseen, että määräaika (31.12) siirrettäisiin kriisin takia vuoden vaihteesta eteenpäin vähintään 6 kuukaudella. Tämä lisäaika olisi hyväksi myös suomalaiselle kaupalle, koska korona tulee hidastamaan vahvan tunnistautumisen teknistä työtä eri palveluntarjoajien osalta eikä kauppa pääse testaamaan omia järjestelmiään ajoissa.

5. Muut mahdolliset asiat

Muita mahdollisia asioita ei noussut esiin.

6. Seuraava kokous ja kokouksen päättäminen

Seuraava kokous pidetään yhdessä Finanssialan kanssa perjantaina 29.5.2020 klo 9:00 – 10.30 Etelärannassa.

Puheenjohtaja päätti kokouksen 14.50